

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades aktsiaselts Saarte Liinid (registrikood 10216057, aadress Rohu tn 5, Kuressaare linn, Saaremaa vald, Saare maakond) vee erikasutuse keskkonnaloa taotlust, võttes aluseks haldusmenetluse seadus § 40, § 46, veeseaduse § 2 lg 2, § 187 § p 8, 11, 17, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse §-st 41 lg 1 p 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 2 p 18 ja lg 4, § 6¹ lg 3 ja 5, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, ja § 12 lg 1¹ p 1 otsustan:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine aktsiaselts Saarte Liinid (registrikood 10216057, aadress Rohu tn 5, Kuressaare linn, Saaremaa vald, Saare maakond) vee erikasutuse keskkonnaloa nr KL-523040 taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, oluline on järgida töökorralduslike nõudeid.

1.2. Anda aktsiaseltsile Saarte Liinid vee erikasutuse keskkonnaluba nr KL-523040 Rohuküla sadama (Rohuküla sadam 1, Rohuküla, Haapsalu linn, Lääne maakond, 67401:001:0738) põhjasseini regulaarseks hooldussüvenduseks 10 aasta jooksul kogumahus 9900 m³. Süvenduspinnas on lubatud paigutada madalale merealale põhjasseini kaguosas allpool keskmist veetaset mahus 4 600 m³, tegevuse käigus muutub kaldajoon. Keskkonnaluba antakse kehtivusega kümme aastat.

1.3. Määrata keskkonnaloale nr KL-523040 töökorralduslikud nõuded ja tingimused vee erikasutuse mõju vähendamiseks (loa tabel V11 ja V16), seire teostamiseks (loa tabel V8) ja nõuded teabe esitamiseks (loa tabel V17), nagu kirjas korralduse ptk 3.3.

1.4. Keskkonnaluba nr KL-523040 on korralduse lahutamatu osa ning keskkonnaluba nr KL-523040 ja käesolev korraldus moodustavad terviku.

1.5. Korraldus jõustub selle teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. Aktsiaselts Saarte Liinid (registrikood 10216057, aadress Rohu tn 5, Kuressaare linn,

Saaremaa vald, Saare maakond, *taotleja*) esitas Keskkonnaametile 28.06.2023 vee erikasutuse keskkonnaloa (*keskkonnaloa*) taotluse. Taotlust täiendati 14.07.2023, 30.10.2024 ja 20.11.2024. Aktsiaselts Saarte Liinid 20.11.2024 taotlus vastas nõuetele^[1]. Nõuetekohane taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 20.11.2024 taotlusena nr T-KL/1019425-4 (*taotlus*), menetluse nr [M-125221](#) all.

2.1.2. Keskkonnaluba taotleti Rohuküla sadama (Rohuküla sadam 1, Rohuküla, Haapsalu linn, Lääne maakond, 67401:001:0738) akvatooriumi hooldussüvendustöödeks 10 aasta jooksul kogumahu 9900 m³. Eesmärk on viia läbi vajaduspõhiseid hooldussüvendamisi sadamaregistris deklareeritud sügavuste tagamiseks. Põhjabasseini orienteeruv hooldussüvendamise sügavus alates suudmest kuni paadisadamani jääb -5,5 m ja -2,0 m vahele. Süvenduspinnas sooviti kaadata põhjamuuli serva.

Keskkonnaamet pidas esitatud infot piisavaks keskkonnaloa menetluse algatamiseks. Haldusmenetlus algab taotluse esitamisega haldusorganile (haldusmenetluse seaduse (HMS) § 35 lg 1 p 1).

2.2. Keskkonnaloa taotluse menetlusse algatamisest teavitamine

2.2.1. Keskkonnaloa andja edastab keskkonnaloa taotluse KOTKAS kaudu viivitamata pärast selle saamist kavandatava tegevuse asukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele teadmiseks (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 43 lg 1). Kohaliku omavalitsuse üksus võib esitada kirjaliku arvamuse keskkonnaloa taotluse kohta kümne päeva jooksul taotluse saamisest arvates. Kohaliku omavalitsuse üksus arvamust ei esitanud.

2.2.2. Loa andja teavitas 02.12.2024 taotlejat taotluse menetlusse võtmisest (registreeritud 02.12.2024 kirjana nr DM-125221-18) ning küsis Haapsalu Linnavalitsuse arvamust taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 1) (registreeritud 02.12.2024 kirjana nr DM-125221-19).

2.2.3. Loa andja teavitas 02.12.2024 avalikkust keskkonnaloa menetluse algatamisest väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet ei pea teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes vajalikuks (KeÜS § 47 lg 2 kohaselt võib teate jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi). Tegevus toimub olemasolevas sadamas, kavandatakse regulaarseid hooldustöid. Kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub eeldatavalt piisav avalik huvi.

2.2.4. Loa andja teavitas 02.12.2024 puudutatud isikuid taotluse esitamisest kirjaga nr DM-125221-20 (KeÜS § 46 lg 1 p 1).

2.3. Taotlusele laekunud arvamused

2.3.1. Taotlusele esitas ettepanekud/arvamused tegevuskoha piirinaaber ja Haapsalu Linnavalitsus.

2.3.2. Tegevuskoha piirinaaber A.S. (Kemo kinnistu, kü 67401:002:0881) selgitas 08.12.2024 kirjas (registreeritud 09.12.2024 kirjana nr DM-125221-22), et pääs põhjamuulile ja kaadamisalale on kavandatud läbi tema kinnistu eratee, nõusolek tee kasutamiseks aga puudub. Lisaks paluti täpsustada, millist kaadamisala kasutatakse, kuna ala on taotluste lõikes muutunud.

2.3.3. Haapsalu Linnavalitsus selgitas 03.12.2024 kirjas (registreeritud 03.12.2024 kirjana nr DM-125221-21), et kavandatav tegevus ei ole vastuolus kehtiva planeeringulahendusega. Puudusid ettepanekud/vastuväited taotlusele.

2.3.4. Keskkonnamet selgitas 9.12.2024 Kemo kinnistu omanikule eraldi e-kirjaga, et menetletakse nõutele vastavat taotlust ning selles välja toodud pinnase kaadamise ala, selguse mõttes lisati vastav skeem. Keskkonnamet palus 07.01.2025 kirjaga (registreeritud KOTKAS 07.01.2025 kirjana nr DM-125221-23) taotlejal esitada lisateave lähtuvalt taotlusele esitatud ettepanekutest/vastuväidetest ning menetluse käigus ilmnenud asjaoludest: esitada Kemo kinnistul asuv tee kasutamise nõusolek ning teave selle kohta, kas on olemas oht, et tormiste ilmadega paistakse pinnas üle madala põhjamuuli või kandub see Kemo kinnistul inventeeritud rannaniidu kooslustele. Keskkonnaloa menetlus peatub kuni lisaandmete esitamise ajani (*KeÜS* § 49 lg 1¹).

2.4. Taotluse muutmine

2.4.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnangu koostamise ajal saadeti Keskkonnametile kooskõlastamiseks Skepast&Puhkim OÜ poolt koostatud Rohuküla sadama Lõunabasseini sadamarajatiste rekonstrueerimise keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu[2] (*Lõunabasseini KMH aruande eelnõu*).

2.4.2. Lõunabasseini KMH aruande eelnõu käsitleb Rohuküla sadama Lõunabasseini kaitserajatiste rekonstrueerimisega kaasnevat mõjusid, kuid lisaks ka mõjusid, mis kaasnevad sadama akvatooriumi süvendamisega mahus kuni 210 000 m³ ja hooldussüvendustöödega, mille eeldatavaks mahuks on iga 3 aasta järel kuni 10 000 m³. Seejuures alternatiivsete kaadamisaladena käsitleti põhjabasseini kirdenurka, põhjabasseini kagunurka ja Heltermaa sadama kinnistute DP KSH[3] käigus hinnatud Heinlaiu kaadamisala. Lisaks kaaluti ka võimalust kasutada süvenduspinnast maismaal Kapteni (kü 67401:001:0872) ja Kemo kinnistu vertikaalpaneerimiseks.

2.4.3. Lõunabasseini KMH aruande eelnõus toodi välja, et kaadamine põhjabasseini kirdenurka ja pinnase paigutamine Kemo kinnistule ei oleks lubatav. Tegevus avaldaks negatiivset mõju Väinamere loodusalale ja -hoiualale ning taimestikule ja loomastikule. Keskkonnamet nõustus[4] siinkohal Lõunabasseini KMH aruande järeldustega. Pinnase paigutamine Kapteni kinnistule vajas aga Keskkonnameti hinnangul täpsemat analüüsi.

2.4.4. Lõunabasseini KMH aruande eelnõus käsitletud põhjabasseini kirdeosa kaadamisala kattus vähemalt osaliselt käesoleva taotluse kohase kaadamisalaga. Seega palus Keskkonnamet 11.02.2025 kirjaga (registreeritud KOTKAS 11.02.2025 kirjana DM-125221-24) korrigeerida

taotluses tooud kaadamisala vastavalt Lõunabasseini KMH aruande eelnõus toodule. Keskkonnaloa menetlus peatub kuni lisaandmete esitamise ajani (KeÜS § 49 lg 1¹).

2.4.5. Aktsiaselts Saarte Liinid esitas 24.04.2025 korrigeeritud taotluse. Taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 24.04.2025 taotlusena nr [T-KL/1019425-5](#) (taotlus), menetluse nr [M-125221](#) all. Taotluses on märgitud süvenduspinnase kaadamisalana põhjabasseini kaguosa.

2.5. Otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

2.5.1. Loa andja teavitas **XX.05.2025** keskkonnaloa nr KL-523040 andmise otsuse eelnõu ning eelhindangu ja sellega seonduva keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamata jätmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaande ja saatis menetlusosalistele ja puudutatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 46, § 49 lg 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) § 11 lg 2²).

[1] keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „[Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis](#)“ nõuetele ning [keskkonnaseadustiku üldosa seaduse](#) (KeÜS) § 42 ja [veeseaduse](#) (VeeS) § 193 nõuetele. Lisaks sisaldas taotlus teavet eelhindangu koostamiseks (Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrmises nr 224 „[Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu](#)“ § 11 p 7², § 15 p 8 koostoimes Keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „[Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded](#)“).

[2] Kättesaadav:

https://www.haapsalu.ee/documents/377464/0/24000032_KMH_aruanne_v3.pdf/7f005eb5-9887-4ccd-b9af-0da0aa12c997 (02.05.2025).

[3] Lemma OÜ töö „Heltermaa sadama detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne“, 15.10.2024. Kättesaadav: https://vald.hiumaa.ee/detailplaneeringute-eksiiside-avalikustamine/-/asset_publisher/QJIWcvqskW8I/content/heltermaa-sadama-detailplaneeringu-eskiisi-avalik-valjapanek (06.05.2025).

[4] Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 07.03.2025 kirja nr 6-3/24/10944-4 all.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

3.1.1. Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1 ja p 2).

3.1.2. Planeeritav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus KeHJS mõistes (KeHJS § 11 lg 3, § 6 lg 1), seega KMH algatamine ei ole kohustuslik ja KMH-d ei algatata KMH vajadust

põhjendamata.

3.1.3. Teatud juhtudel tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele asjakohase eelhindamise tulemused (KeHJS § 6 lg 2, KeHJS § 11 lg 4, KeHJS § 6¹). Taotluse kohaselt kavandatakse süvendamist mahus üle 500 m³. Lisaks, tegevus piirneb vahetult Natura 2000 võrgustikku[1] kuuluvate Väinamere linnuala[2] ja Väinamere loodusalaga[3]. Seega kavandatav tegevus kuulub tegevuste hulka, mille puhul peab koostama eelhindangu (KeHJS § 6 lg 2 ja 4, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 11 p 7², § 15 p 8).

3.1.4. Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (vt lisa eelhindang), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

3.2. Kaalutlused keskkonnavalua andmisel

3.2.1. Taotluse kohaselt kavandatakse Rohuküla sadama põhjabasseini regulaarset hooldussüvendamist. Süvenduspinnas paigutatakse madalale merealale põhjabasseini kaguosas. Toimub süvendpinnase kasulik paigutamine HELCOM süvendamise ja kaadamise juhendi[4] kohaselt (beneficial use, veeseadus § 187 p 8, p 11, HELCOM süvendamise ja kaadamise juhendi p 7.2.2. tehniline kasutus (construction/land reclamation) - täiteala loomine). Mereala järk-järgulisel täitumisel setendiga muutub rannajoon.

Keskkonnavalua on kohustuslik, kui süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist (p 8), toimub kaadamine (p 11) ja muudetakse kaldajoont (p 17) (veeseadus (VeeS) § 187 p 8, 11, 17).

Keskkonnavalua p 1.2. kohaselt antakse keskkonnavalua süvendustöödeks mahus 9900 m³, süvenduspinnase paigutamiseks allpool keskmist veetaset mahus 4 600 m³ ning kaldajoone muutmiseks.

3.2.2. VeeS § 189 lg 1 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnavalua tähtajatu, va kui tegevus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Kavandatakse regulaarseid hooldustöid kogumahuks 9900 m³. Taotluses tuuakse välja, et periooditi toimuvatest aktiivsetest rannaprotsessidest tingituna kuhjuvad saviliivased, mudased setted või kantakse kive sadama varem rajatud akvatooriumisse ja sissesõiduteele. Hooldussüvendustööde eesmärk on taastada ohutuks laevatamiseks olemas olnud vajalik veesügavus nimetatud aladel. Teostatavate tööde vajadus ja maht selgitatakse

hüdrograafiliste mõõdistuste alusel. Seega taotletakse keskkonnaluba kehtivusega kümme aastat. Lähtuvalt eeltoodust on põhjendatud anda pikemale regulaarsele tegevusele keskkonnaluba kehtivusega kümme aastat.

3.2.3. Eesti mereala sisemeri on avalik veekogu ja kuulub riigile (VeeS § 23). Kinnisomand ulatub avaliku veekogu kaldajooneni. Kaldajoon on veekogu tavaline veepiir (asjaõigusseadus § 133 lg 1). Vee erikasutuseks võõral maatükil peab kasutajal olema ka maaomaniku nõusolek. Maaomaniku nõusolek ei ole nõutav sellise maatüki kasutamise korral, mis asub riigi omandisse kuuluva veekogu all (VeeS § 186 lg 2).

Rohuküla sadam asub kinnistutel katastritunnustega 67401:001:0739 ja 67401:001:0738. Kinnistud kuuluvad e-kinnistusraamatu väljavõtte kohaselt aktsiaseltsile Saarte Liinid. Sadama akvatoorium on määratud 05.04.2019 Vabariigi Valitsuse otsusega nr 87. Planeeritav tegevus toimub sadama kinnistu ja akvatooriumi piires. Seega on taotlejal õiguslik alus soovitud tööde elluviimiseks. Rannajoone muutmise tööde elluviimise lõpetamisest tuleb teavitada Keskkonnaametit.

3.2.4. Käesoleval juhul kavandatakse regulaarne hooldussüvendus olemasolevas sadamas ning pinnase paigutamine madalal merealal, ei ole tegevused, mis vajaks eraldi detailplaneeringut (ehitusseadustik § 12 lg 2, planeeringuseaduse § 125, LKS § 38 lg 5 p 2). Ei kavandata uute rajatiste püstitamist ega rajatiste laiendamist. Toimub olemasoleva sadamabasseini hooldus. Siiski rõhutame, et tegevuse käigus ei ole lubatud rajatiste rajamine (vt p 3.3.13).

Pinnast loetakse jäätmeteks, kui see on seisnud ladestuskohas kolm aastat. Samuti, kui süvenduspinnase kasutamise aeg ja koht ei ole kindel ja garanteeritud loetakse ladestatud süvenduspinnas jäätmeteks (jäätmeseadus (*JääTS*) § 35² lg 1 p 4). Süvenduspinnase püsivalt paigaldamist maapinnale mäena või vallina käsitletakse insenerehitisena (*JääTS* § 35² lg 2²). Rajatise rajamine on LKS § 38 lg 3 kohaselt ehituskeeluvööndis keelatud. Seega tuleb süvenduspinnase paigutamisel jälgida, et piisava kõrguseni täidetud alal tuleb järk-järgult korrastada (vt p 3.3.7). Setetega täidetud rannaalalt väheneb erosioonioht ja toitaineterikkale settele tekib looduslik haljastus.

Seega, kavandataval tegevusel puudub vastuolu kehtivate planeerimisdokumentidega (KeÜS § 55).

3.2.5. Rohuküla sadam paikneb veekogus Rohuküla rand (VEE3318010), Rohuküla rand on Topu lahe VEE3318000 osa. Topu laht kuulub Väinamere rannikuveekogumisse (EE_16). 2023 aasta andmetel[5] on Väinamere rannikuveekogumi ökoloogiline seisund kesine (põhjuseks varasemast P-üld, Secchi, Chl_a, FP_biom, ZKI2), keemiline seisund halb (põhjuseks Hg kalas). Pinnaveekogumi seisund määratakse pinnaveekogumi ökoloogilise seisundi või keemilise seisundi alusel, olenevalt sellest, kumb neist on halvem (VeeS § 57 lg 1). Seega, mereseire koondhinnang Väinamere rannikuveekogumi kogumile 2023 aasta seisuga on halb. Seisundi eesmärk aastaks 2027 on hea/erandi leebem eesmärk (erand: KESE halb (Hg, Cd)). Keskkonnanõuandmisest keeldutakse, kui tegevus võib sead ohtu veekaitse eesmärkide saavutamise (VeeS § 192 lg 3 p 8).

Elavhõbe (Hg) on prioriteetne ohtlik aine (keskkonnaministri 24.07.2019 määruse nr 28 „Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“ (määrus nr 28) § 2). Settes ja/või elustikus akumul eeruvate prioriteetsete ainete sisalduse pikaajalise dünaamika analüüsi (*ohtlike ainete analüüs*)[6] kohaselt Eestis elavhõbedat ega selle ühendeid ei toodeta, kuid elavhõbedat esineb looduslikult põlevkivis. Eestis on peamisteks elavhõbedade keskkonda sattumise allikateks soojus ja elektri jaamad, põlevkivitööstuse jäätmed, kodumajapidamiste ahjud ja katlad, jäätmekäitlus, tuhastamine, reoveesetega pinnasesse, olmejäätmete lahtine põletamine, lahustid kodumajapidamistes ja tubaka põletamine ning ilutulestik. Seega on Hg piirnormide ületamine põhjustatud Läänemere üldisest seisundist.

Ohtlike ainete analüüsi kohaselt on kaadmium (Cd) prioriteetne ohtlik aine. Tööstuses kasutatakse kaadmiumi peamiselt patareides, pigmendina ja metallipindade kattekihtide tootmiseks. Toodetakse ka kõrvalsaadusena värviliste metallide kaevandamisel, sulatamisel ja rafineerimisel, fosforvætiste tootmisel ja fossiilsete kütuse põletamisel. Suur osa toodetakse jäätmete (peamiselt patareide) ümbertöötlemise käigus. Looduslikul teel vabaneb kulutamise, erosiooni ja abrasiooni ning metsatulekahjude ja vulkaanipursete tagajärjel. Eestis kaadmiumi ega selle ühendeid ei toodeta, kuid esineb looduslikult põlevkivis. Jääkreostusena on Kroodi ojas, Erra jões ja fenoolisoos. Peamised allikad: põlevkivitööstuse jäätmed, mineraalne fosforvætis, soojus- ja elektri jaamad (sh põlevkivist), kodumajapidamiste ahjud ja katlad, reoveesetega pinnasesse, tööstuslikud ahjud, põlevkivi kaevandamine ja põlevkiviõli tootmine, tubaka põletamine ja ilutulestik, olmejäätmete lahtine põletamine ja autopesulad. Seega kavandatav tegevus Cd piirnormide ületamist ei põhjusta.

Käesoleval juhul võiksid heited vette kaasna pinnase liigutamisel aga ka avariide korral. OÜ REI Geotehnika 2024 setete analüüside[7] kohaselt süvendatav pinnas reostunud ei ole. Arvestades süvendamise mahtu ja reostusallikate puudumist ei ole näha ette saasteainete paiskumist vette.

Arvestades süvendamise mahtu, ei paisata setetest vette ka märkimisväärselt toitaineid, mis võiks põhjustada täiendavat pelaagilist primaarproduktiooni määral, et mõjutada veekogumi seisundit[8]. Üldisi veekaitse eesmärgesid silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) ning hajuheite minimeerimiseks (VeeS § 119 p 6) on võimalik rakendada vastavaid töökorralduslikke nõudeid: **süvenduspinnase paigaldamisel rakendada meetmeid heljumi leviku ja pinnase laialivalgumise piiramiseks, ei tohi töid teha tugeva tuulega, teha tööd võimalikult lühikese aja jooksul, tööd teostada võimalusel madala veega ajal, tööd peab katkestama valingvihmade korral, tuleb kasutada töökorras tehnikat ja vältida avariide teket** (vt p 3.3.3.-3.3.6., 3.3.10., 3.3.11).

Teostades töid vastavalt keskkonnaloas toodud nõuetele ja tingimustele (vt p 3.3.), jäävad vee erikasutusega kaasna võivad võimalikud muutused veekeskkonnas loodusliku muutlikkuse piiridesse, muutused on ajutised ning mõju rannikuveekogumile on lokaalne ja tegevuse

tulemusena ei halvene seisund veepoliitika raamdirektiivi mõttes.

3.2.6. Keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaadamisele on olemas alternatiivsed võimalused süvenduspinnase taaskasutamiseks või ladestamiseks maismaal viisil, mis ei kujuta ohtu inimese tervisele ega keskkonnale ega ole ebaoproportsionaalselt kulukas; kaadamisest tulenevat keskkonnoahtu inimese tervisele või keskkonnale ei ole võimalik piisava täpsusega kindlaks määrata (VeeS § 192 lg 3 p 9 ja 10).

Taotluse kohaselt puuduvad maismaale ladestamise võimalused sobiliku maaomandi puudumise tõttu. Põjabasseiniga piirneval Kemo kinnistul on inventeeritud rannaniidud, sadama kinnistul on kasutuses olevad rajatised. HELCOMI soovitusel tuleks esmalt vaadata, kas on süvendamisel saadud setteid võimalik kasutada randade kulutuse takistamiseks, üleujutusohu vähendamiseks vms otstarbe[9]. Lõunabasseini KMH aruande eelnõu kohaselt on põhjabasseini kaguosa kaadamiseks sobiv piirkond. Taotluses selgitatakse, et setetega täidetud rannaalalt väheneb erosioonioht ja toitaineterikkale settele tekib looduslik haljastus. Luuakse eeldusi uute infrastruktuuride rajamiseks ja olemasolevate kaitsmiseks. Välditakse setete energiamahukaid transportimisi avamere kaadamisaladele.

Lähtuvalt eeltoodust on lubatav süvenduspinnase paigutamine põhjabasseini kaguosas, tegevus on kooskõlas kehtiva õigusega.

3.2.7. Eesti Merestrateegia[10] põhieesmärk on säilitada või saavutada mereala hea keskkonnaseisund. Eesti mereala keskkonnaseisundit mõjutavaks surveteguriks on merestrateegia kohaselt mh tööd, mis mõjutavad merepõhja terviklikkust ja hüdrograafilisi tingimusi. Merestrateegia üheks keskkonnasihiks on, et merepõhja terviklikkus on tasemel, mis tagab ökosüsteemi funktsioneerimise ja struktuuri.

Töödega vahetult mõjutatav ala merepõhja loomulik elustik kaob. Häiringuala on mõnevõrra suurem, selleks on ala, kuhu kandub heljum. HELCOM on välja on pakkunud, et heljumi leviku mõju piirkonnaks on 500 m fikseeritud raadius ümber süvendamise punkti[11].

Käesolevalt on süvendamisega vahetult mõjutatava merepõhja pindala 0,16 km². Kuna sadamas on süvendustöid teostatud regulaarselt pika aja jooksul, siis ei kahjusta tegevuse samas mahus jätkumine merepõhjaelustikku ja elupaikasid.

Süvenduspinnase paigutamisel põhjabasseini kagunurka ei ulatu tegevuse mõju põhjabasseinis esineda võivatele elupaigatüüpidele mõõnaga paljanduvad mudased ja liivased laugmadalikud (1140), kuna taotluse kohaselt setete laiuli- ja merre tagasivalgumise vähendamiseks ning nõrutamiseks rajatakse kohalikust väljakaevatavast kujupüsivast pinnasest ajutised settebasseinid ümbritsevad madalad vallid/nõlvad. Nimetatud töökorraldus fikseeritakse ka keskkonnaloas (vt p 3.3.6.).

Merepõhjaelustikku mõjutab ka heljum, eeskätt läbi valguskliima halvenemises ja troofsustaseme tõusus. Ülespaisatav põhjasete püsib mõnda aega veesambas ning võib hoovuste ja lainetusega kanduda sadamast pisut kaugemale, mistõttu võib mõju põhjaloomastikule esineda ka veidi kaugemal. Teisalt, ka väga suur põhja settinud heljumi kogus võib tugevalt

vaesustada põhjaelustiku taime- ja loomakooslusi. Lisandunud heljumi mõju põhjakooslustele võib täheldada veel 1-3 aastat pärast teostatud töid. Seejärel taastub loomastiku liigiline koosseis, arvukus ja biomass normaalsele tasemele[12].

Kuna tegemist on kasutuses oleva sadamaga, siis võib eeldada, et piirkonnas levinud põhjataimed ja –loomad on kohanemisevõimelised ning mõnevõrra suurema ajutise heljumi sisaldusega kohanenud, kuna ka paatide mootorite sõukruvid tekitavad vee liikumist ja seeläbi setete paiskumist veemassi sadama piirkonnas. Siiski, Lõunabasseini KMH aruande raames tehtud modelleerimise tulemuste kohaselt võib teatud tuulte korral heljum väljuda ka põhjabasseini piirkonnast (vt eelhinnangu ptk 1.5.1). Vastavalt taotluses toodule tuleb setete laiali- ja merre tagasivalgumise takistamiseks ning nõrutamiseks tuleb rajada kohalikust väljakaevatavast kujupüsivamast pinnasest ajutisi settebasseinisid ümbritsevad madalad vallid ja nõlvad. Võimalusel kasutatakse vallide moodustamist geokonteineritest, mis pumbatakse täis merepõhja pinnast. Lubatud on kasutada ka muid lahendusi setete laialikandumise vältimiseks. Heljumi leviku mõju vähendamiseks ei ole lubatud töid teha tugeva tuulega. Vee erikasutustööd tuleb peatada, kui heljumi visuaalse seire käigus tuvastatakse oluline heljumi kandumine madalas rannikumeres kaugemale kui 500 m tööpiirkonnast. Sel viisil on tegevuse mõju lokaalne (vt p 3.3.3., 3.3.6.).

Tööde vastaval korraldusel ei ole ette näha merepõhja elustiku ja elupaikade kadu või killustamist. Seega taotluses kavandatud tegevuse mõju mere elupaigatüüpidele ja elustikule on väike.

3.2.8. Kavandatavate töödega kaasneb müra ja heljumi teke ning levik (vt eelhinnangu ptk 1.5.), mis võib häirida vee elustikku kui ka linde. Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud (LKS § 55 lg 6). Samuti on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ja tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal (LKS § 55 lg 6¹).

Kalade seisukohalt on ebasoovitavaim ajavahemik süvenduseks kudeaeg ja sellele järgnev larvide arenguaeg. Kalastikku mõjutab heljum enim, kui heljumi kontsentratsioon veesambas ületab tavalist fooninäitu 5 mg/l võrra. Sellisel juhul võivad kalade larvidel ja noorjärkudel tekkida probleemid hingamisega[13]. Vältides töid kalade kudeajal ei kahjustata kudemisajal tööde piirkonda sattuvaid kalasid ega kalade noorjärke ega marja.

Seega vältides töid 01.04-31.05. on mõju kalastikule vähene. Ühtegi meriforelli jõge ja siiakoelmut läheduses ei ole ning seega ei pea rakendama sügisest piirangut. Vastav meede fikseeritakse keskkonnaloas töökorraldusliku nõudena (vt p 3.3.2).

Suurenenud heljumi kontsentratsioon vees võib vähendada sukeldavate lindude nägemisraadiust ning seeläbi mõjuda ka saagipüüdmise efektiivsust. Teatud kriitilistel perioodidel, nagu talv ning pesitsusaeg, on toidu kiire ning efektiivne kättesaamine lindudele eluliselt tähtis. Kriitilise kontsentratsioonina, millest alates tekib negatiivne mõju, on ära toodud 15 mg/l[14]. Lisaks

võivad mõjud linnustikule toimuda müra häiringute kaudu. Katsed on näidanud, et näiteks tiirud on koloonias seda häiritumad, mida tugevam on kõlaritest mängitud müra – 65-85 dB müra juures muutusid linnud valvsaks, 90 -95 dB juures juba lahkusid pesalt^[15]. Eriti ohtlik on pesapoegadele pidev müra^[16]. Enamuse linnuliikide jaoks jääb mõju avaldavate häiringute tsoon suurusjärku sadakond meetrit^[17]. Mõnedel juhtudel on soovitatud rakendada ka 500 m laiust puhverala^[18].

Taotluse kohaselt akvatooriumis teostatavate hooldussüvendus tööde tegemist välditakse lindude pesitsusajal ja kalade kudemise ajal, alates 15. aprillist kuni 30 juunini. Siiski, arvestades piirkonna linnustikku on vajalik rakendada muulidest seespool toimuval vee erikasutusel ajalist piirangut 01.04.-30.06. (vt joonis 2 loa lisas). Väljaspool muule teostatvatel süvendustöödel võib heljum levida põhjasuunas Natura 2000 alale. Väinamere hoiuala mereosa kaitsekorralduskava^[19] näeb vajaliku meetmena ette veeteede süvendamise jm heljumit tekitavate ehitustööde keelamise Väinameres lindude pesitsusperioodil. Seega, ajaline piirang 1.04.-31.07. kehtiks tegevustele, mis toimuvad väljaspool sadama muule (vt p 3.3.2.).

3.2.9. Ranna kaitse eesmärk on rannal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine (LKS § 37 lg 1 p 1 koosmõjus LKS § 34).

EELIS-e andmetel on põhjabasseini idakaldal Natura elupaigatüüp rannaniidud (1630*). Elupaigatüüp pindalaga ca 5,6 ha hõlmab Kemo maaüksuse merepoolse osa. Rannaniit ja mõõnaga paljanduvad mudased ja liivased laugmadalikud moodustavad sadama põhjabasseini kirdeosas loodusliku koostoimiva terviku, mis suurendab nende väärtust elustiku mitmekesisuse säilitajana sadama tehnilikus keskkonnas. Põhjabasseini süvendamisel ja pinnase paigutamisel põhjabasseini kagunurka tööde mõju kummalegi elupaigale ei ulatu, arvestades taotluses välja toodud töökorraldust (kaadamisel põhjabasseini kagunurka takistatakse pinnase laialivalgumist). Samuti ei ole tööde korraldamisel vajalik tehnikaga läbida rannaniidu elupaika. Seega kavandatav tegevus neid kooslusi ei mõjuta.

Süvenduspinnase paigutamisel madalale merealale muutub rannajoon, kuid täitealal ei kavandata rajatisi, seega tekivad seal looduslikud maismaakooslused. Täiteala tekib juba olemasolevate rajatiste vahele, seega ei suurenda ala loomine elupaikade killustatust. Piisava kõrguseni täidetud alal tuleb järk-järgult korrastada. Kuni piisava kandvuse tekkimiseni peab täidetud ala piirama hoiatuslindiga ja/või paigaldama infoviidad, et tagada piirkonnas liikuvate inimeste ohutus. Täiteala ammendumisel tuleb pinnase erosiooni vältimiseks ala planeerimisel anda sujuv kalle mere poole, sel viisil saab meri sujuvamalt liikuda. Ala tuleb haljastada. Kui geokonteinerid jäetakse nõlva erosiooni vältimiseks paigale, tuleb nad katta vähemalt 0,5 m paksuse liivast või pinnasest kaitsekihiga, et taimestikul oleks võimalik seal kasvada (vt p 3.3.7.-3.3.9).

3.2.10. Veealusel mälestisel on keelatud ankurdamine, traalimine, süvendamistööde tegemine ja tahkete ainete kaadamine (muinsuskaitseseadus § 52 lg 6). Hüdrograafilise infosüsteemi^[20] andmetel puuduvad tööde alal ja mõjualas (ca 500 m raadiuses) teadaolevad veealused

mälestised. Piirkonnas on juba ka varasemalt süvendamistöid tehtud. Seega ei ole eeldada uute mälestiste ilmumine. Vajalik ei ole muinsuskaitseameti teavitamine töödest muinsuskaitseseadus § 58 lg 3 p 4 alusel.

3.2.11. Keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui tegevus seab ohtu veekaitse eesmärkide saavutamise (VeeS § 192 lg 3 p 8, 9,10) või on olemas muud keskkonnaloast keeldumise alused (KeÜS § 52, § 55).

Lähtuvalt käesolevast korraldusest ja eelhindangust seatakse keskkonnaloale töökorralduslikud meetmed ja seire nõuded (vt ptk 3.3.). Arvestades kavandatud tööde mahtu, aega ja rakendatavaid meetmeid, puudub kavandataval tegevusel oluline mõju vee kvaliteedile, vee elustikule, merepõhja elupaikadele ja inimestele. Tekkiv häiring jääb loodusliku varieeruvuse piiridesse, häiring on lokaalne ja ajutine. Kavandatav tegevus on kooskõlas kehtiva õigusega (VeeS § 192 lg 3 p 8, KeÜS § 52). Keskkonnaamet lähtus loa andmisel ja meetmete seadmisel taotlusest. Seega, tuleb tööde korraldamisel lähtuda taotlusest. Loas määramata juhtudel lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest (vt p 3.3.12.).

3.3. Kaalutlused keskkonnaloa nõuete ja tingimuste seadmisel

Kuigi keskkonnaloa andmine ning selles nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti kaalutlusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutlusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

Arvestades KeHJS § 11 lg 8¹, VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6, seatakse keskkonnaloale töökorralduslikud nõuded ja tingimused (loa tabel V11, V16) ja VeeS § 193 lg 1 p 5 ja KeÜS § 53 lg 1 p 9 alusel seire nõuded (loa tabel V8):

3.3.1. Tööperioodil peab igapäevaselt jälgima visuaalselt vee kvaliteeti ning vajadusel (pinnavee läbipaistvuse olulisel halvenemisel tööde piirkonnast kaugemal kui 500 m, õlilaikude, ebameeldiva lõhna või mõne muu reostusele viitava muutuse korral) võtma pinnavee proovid reostusilmingute piirkonnast ja võrdlusalalt hõljuvainete ning naftasaaduste määramiseks. Proovide võtmisel tuleb tagada proovi esinduslikkus.

3.3.2. Vee erikasutus ei ole muulidevahelisel alal (vt loa lisa joonis 2) lubatud perioodil 01.04.-30.06., muulidevahelisest alast väljapoole ei ole vee erikasutus lubatud perioodil 01.04-31.07.

3.3.3. Arvestada tuleb ilmastikutingimustega, et heljumi kandumine ümbritsevale alale oleks võimalikult väike. Süvendustöid ei ole lubatud teostada tugeva tuulega (3 h keskmine üle 10 m/s). Tööd tuleb peatada, kui visuaalse seire käigus tuvastatakse reostusilmingud või oluline heljumi kandumine madalasse rannikumerre kaugemale kui 500 m tööpiirkonnast.

3.3.4. Tööd teostada võimalusel suvisel perioodil ja madala veega ajal. Tööd peab katkestama valingvihmade korral.

3.3.5. Vee erikasutus tuleb planeerida võimalikult lühiajalisena, et minimeerida mõjusid.

3.3.6. Setete laiali- ja merre tagasivalgumise takistamiseks ning nõrutamiseks tuleb rajada kohalikust väljakaevatavast kujupüsivamast pinnasest ajutisi settebasseinisid ümbritsevad

madalad vallid ja nõlvad. Võimalusel kasutatakse vallide moodustamist geokonteineritest, mis pumbatakse täis merepõhja pinnast. Lubatud on kasutada ka muid lahendusi setete laialikandumise vältimiseks.

3.3.7. Piisava kõrguseni täidetud alal tuleb järk-järgult korrastada. Kuni piisava kandvuse tekkimiseni peab täidetud ala piirama hoiatuslindiga ja/või paigaldama infoviidad.

3.3.8. Täiteala ammendumisel tuleb pinnase erosiooni vältimiseks ala planeerimisel anda sujuv kalle mere poole, ala tuleb haljastada.

3.3.9. Kui geokonteinerid jäetakse nõlva erosiooni vältimiseks paigale, tuleb nad katta vähemalt 0,5 m paksuse liivast või pinnasest kaitsekihiga, et taimestikul oleks võimalik seal kasvada. Ei ole lubatud kividega kaetud rannakindlustuse vm rajatise rajamine.

Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase- ega veereostust. Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut.

3.3.10. Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase- ega veereostust. Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut.

3.3.11. Naftasaaduste või muude mürgiste ainete looduskeskkonda sattumisel, avarii või selle ohu korral koheselt võtta tarvitusele abinõud avariilise reostuse peatamiseks ja likvideerimiseks või ennetamiseks.

3.3.12. Tööde tegija on kohustatud kasutama keskkonnaloa taotluses kirjeldatud tehnoloogiat ja töökorraldust ning teostama töid mahus, mis on toodud Keskkonnaametile esitatud taotluses. Keskkonnaloale kantud nõuete mitte täitmise korral on Keskkonnaametil, vastavalt KeÜS § 62 lg 2 ja veeseaduse § 194 lg 2 p 4 õigus tunnistada keskkonnaluba kehtetuks. Loas määramata juhtudel lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest.

3.3.13. Keskkonnaluba ei anna õigust ehitamiseks ega ehitise kasutamiseks.

3.4. Aruandluse esitamine

Keskkonnaloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1–6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta, st veekasutuse aruande. Keskkonnaloa omaja esitab aruande, kui VeeS § 187 punktis 8 nimetatud tegevus toimub meres. **Seega veekasutuse aruanne tuleb esitada meres süvendamisel ja kaadamisel.** Veekasutuse aruanne tuleb esitada vastavalt VeeS § 195 lg 2 ja lg 3 ning vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 vastu võetud määrusele nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord“. Veekasutuse aruanne esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelekspea](#)“.

- [1] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”.
- [2] EELIS kood RAH0000133
- [3] EELIS kood RAH0000605
- [4] K ä t t e s a a d a v : <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/03/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (06.05.2025).
- [5] Pinnaveekogumite seisundiinfo. Kättesaadav: <https://keskkonnaportaal.ee/et/pinnaveekogumite-seisundiinfo> (23.05.2022).
- [6] Keskkonnaagentuur, 2020 „Settes ja/või elustikus akumulatsioonide prioriteetsete ainete sisalduse pikaajalise dünaamika analüüs“, Tallinn.
- [7] OÜ REI Geotehnika. 2024. ROHUKÜLA SADAMA AKVATOORIUMI REOSTUSTINGIMUSED. Töö nr 5491-24. Kättesaadav taotluse [T-KL/1019425-5](https://helcom.fi/wp-content/uploads/2016/11/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf) lisa 3.
- [8] Corson OÜ, 2024. Pärnu sadama hooldussüvenduste keskkonnamõju hindamise aruanne. Töö nr 1615. Kättesaadav: https://kotkas-ame.envir.ee/registry_kmh/view?kmh_id=354&represented_id= (05.05.2025).
- [9] HELCOM süvendamise ja kaadamise juhend, 2020. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2016/11/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (06.05.2025)
- [10] Eesti merestrateegia meetmekava kinnitati 22.02.2023 keskkonnaministri käskkirjaga nr 16-7/23/5. Eesti merestrateegia materjalid kättesaadavad: <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/merestrateegia#iii-etapp-mereala-m> (06.05.2025).
- [11] Helsinki Commission, 2018. Estimating physical disturbance on seabed. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2019/08/BSEP164.pdf> (06.05.2025).
- [12] TÜ Eesti Mereinstituut, 2020. Kunda sadama süvendusjärgne merekeskkonna seire 2020. aastal.
- [13] OÜ EstKONSULT, 2020. Kelnase sadama vee erikasutusloa KMH Töö nr E1401.
- [14] Gasum Oy, 2016. Soome ja Eesti vaheline maagaasitorustik BALTICCONNECTOR. Keskkonnamõju hindamise aruanne. Kättesaadav: https://elering.ee/sites/default/files/attachments/BALTICCONNECTOR_YVA_Estonia_290220 (04.05.2025).
- [15] Brown, A.L., 1990. Measuring the effect of aircraft noise on sea birds Environment International 16: 587-592.
- [16] Hayward, L.S., Bowles, A. E., Ha J. C., Wasser, S. K., 2011. Impacts of acute and long-term vehicle exposure on physiology and reproductive success of the northern spotted owl. Ecosphere 2; Schroeder, J., Nakagawa, S., Cleasby, I. R., Burke, T., 2012. Passerine Birds Breeding under Chronic Noise Experience Reduced Fitness. PLoS ONE 7: e39200.
- [17] Skepast&Puhkim OÜ, 2021. Aseri Sadam OÜ veeloa taotluse keskkonnamõju hindamine (kmh). Töö nr 2019-0067.
- [18] Chatwin, T.A., 2010. Set-back distances to protect nesting and roosting seabirds off Vancouver island from boat disturbance. A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of master of science. University of Victoria.
- [19] Väinamere HA mereosa KKK lk 40.
- [20] <https://his.vta.ee:8443/HIS/Avalik?REQUEST=Main&WIDTH=1920&HEIGHT=867>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond